

Innholdsfortegnelse

FORORD	4
Regionalt vertskap i Midt-Troms/ Bolyst prosjekt	4
Gjennomføring i henhold til prosjektplanen	5
Planlegging og ledelse	5
Hvordan utøve godt regionalt vertskap og styrke regional kompetansebygging?	6
Midt-Troms har tilrettelagt	6
Web-portal imidttroms.no	7
Norskopplæring	8
Kompetansebehov og følgeforskning	8
Fokus på bolig	9
Målsettinger	9
Prosjektets overordnede mål er:	9
Måloppnåelse	10
Prosjektorganisering og ressursdisponering	11
Beskrivelse hvordan prosjektet har vært organisert, samt bruk av ressurser	11
Kostnader og finansiering	11
Finaseringsplan	11
Konklusjon	12

nyheter
Skal tviholde på innbyggerne
 Over 2.000 innbyggere har Midt-Troms ønske de siste fire årene. Nå skal et samarbeid mellom Regionalt vertskap og Sørre næringskage sørge for å gjøre dette.

Lenvik taper til Tromsø
 Lenvik tapte i går mot Tromsø i semifinalen i NM i fotball. Dette er den tredje tapen i NM for Lenvik.

- Kan vise seg frem som en god vert
 Sørre næringskage ønsker velkommen til de fire kommunene i Midt-Troms som skal være vertskap for NM i fotball i 2014.

nye Troms, lørdag 30. august 2014
Skal lokke studentene til Midt-Troms
 MIDT-TROMS er i ferd med å stå på tærne under arbeidsvisningen ved Universitetet i Tromsø. Men innlandsstudentene skal ikke glemmes.

Hyller Grunnloven med
 MÅLBEH har i morgen sine 100-årsjubileum. I tillegg er det 100 år siden Grunnloven ble vedtatt.

Ber om ny trå
 GAMMEL SLUTTER: Den over 30 år gamle sluttet i går. Endelig har det blitt en ny trå som skal brukes i byggingen av nye kommuner i Midt-Troms.

FORORD

Regionalt vertskap i Midt-Troms/ Bolyst prosjekt

Prosjekt "Regionalt vertskap i Midt-Troms" startet forsinket opp i februar 2014 og avsluttes nå i desember 2016. Prosjektet er eid av Midt-Troms regionråd og alle de 8 kommuner som er knyttet til regionrådet.

Prosjektet har jobbet med stedstilhørighet, integrering, bolig, ungdommer og mye mer spennende de siste tre årene.

Midt-Troms er en region på rundt 30.000 innbyggere og ligger fantastisk til i Nord-Norge ved Norges nest største øy, Senja, hvor vi finner kommunene Tranøy, Berg, Torsken og Lenvik.

På innlandet har Bardu og Målselv, så videre til Sørreisa og Dyrøy som ligger ved Solbergfjorden.

I Midt-Troms finner vi et av de mest varierte næringslivene i Norge, som gjør regionen veldig interessant.

Her finner vi forsvaret, industri og handel, landbruk, sjømatnæring og reiseliv som har utviklet seg i raskt tempo de siste årene.

Vi er stolt av regionen som jobber godt med utvikling.

I kartleggingen for prosjektet og i aktivitetsplan har vi jobbet nøye med det som trenges for at mennesker trives og velger regionen som sin hjemplass.

Masterstudent, Maiken Granberg har skrevet oppgaven sin om region Midt-Troms, stedstilhørighet og integrering.

Også nå etter fullført prosjektperiode vil regionen fortsette med dette arbeidet og bruke etablerte løsninger og nettstedet midt troms.no i dette arbeidet.

Midt-Troms er i stadig utvikling og jobber internasjonalt i forhold til fiskeri/sjømatnæringen og reiseliv.

Finnsnes 26. november 2016

Louis S. Edvardsen
Daglig leder
Midt-Troms regionråd

Katja Strand
Prosjektleder - Regionalt vertskap
Midt-Troms regionråd

Gjennomføring i henhold til prosjektplanen

Planlegging og ledelse

Prosjekt "Regionalt vertskap i Midt-Troms" bygger på prosjektet "Det gode liv i nord", der 6 av de 8 Midt-Troms kommuner deltok. Prosjekt "Regionalt vertskap i Midt-Troms" hadde en noe forsinket oppstart, fra februar 2014 og frem til avslutningen har Katja Strand vært prosjektleder i 100% stilling.

I prosjektbeskrivelsen er det forankret og gjennomført at styringsgruppen skal bestå av fire rådmenn og fire ordførere fra de forskjellige kommunene. Dette medførte en endring etter kommunevalg i 2015 på grunn av en del nye ordførere. Noe som medførte at ikke alle i styringsgruppen hadde hele historikken med seg, men som på den annen side medførte nye synsvinklinger.

Prosjektet var delvis knyttet til kommunene gjennom kommunestyre, i noen kommuner var dette ikke tilfellet. Kommunene valgte på forskjellige måter å engasjere seg i prosjektet.

Det ble oppnevnt tilflytterkontakter i alle åtte kommuner, som jobbet sammen med prosjektet, og som skal bestå etter endt prosjektperiode.

Tilflytterkontaktens oppgave er det å skape et godt førsteinntrykk til kommunen, som blir koblet opp mot interesserte tilflytter, og de som ønsker å få vite mer om kommunen samtidig har interesse for jobb, bo-og aktivitetsmulighetene som finnes i kommunen.

I tillegg jobbet prosjektet tett med næringslivet i regionen.

Styringsgruppen har gjennomført ca. fire møter årlig. Samtidig jobbet vi godt i lag med fylkeskommunen og andre bolyst prosjekt i Norge.

Hvordan utøve godt regionalt vertskap og styrke regional kompetansebygging?

Prosjekt "Det gode liv i nord" har avdekket viktigheten av et godt vertskap, det å by på mer enn bare en jobb. I et slikt prosjekt er det viktig at en jobber målrettet samtidig som en ser den enkelte.

Prosjektet har vært et viktig bindeledd mellom enkeltpersoner og næringslivet. I samarbeid med kommunene og tilflytterkontaktene har vi laget en god plattform for tilflyttere.

Mange som flytter til regionen er såkalte "livstilflyttere" få av de, som prosjektet har vært i kontakt med er kommet for kun jobb. Det er viktig for tilflytter å ha et godt og variert tilbud, et lokalsamfunn, et møtested, de må kunne finne venner, følge drømmer, interesser og leve ut drømmene sine.

Midt-Troms har tilrettelagt

Vi har kontorhoteller for stedsuavhengig jobbing. Frihet, et viktig poeng for de som flytter hit, nemlig det å kunne nyte en variert og fasinerende natur til alle årstider, men samtidig har mulighet for det urbane.

Kort avstand til byene Finnsnes, Harstad og Tromsø, gjør det lettere å delta i det urbane liv. Vi kan blant annet tilby et studiesenter og en folkehøyskole på Finnsnes, byen og regionsenter i Midt-Troms som tilrettelegger og stadig er i utvikling.

Prosjektet har tatt del i mange flytte og etableringsprosesser hvor vi har forsket og lært.

Vi har arrangert tilflytterdager som "Møt Midt-Troms" arrangement, hvor næringslivet har vist frem hva de jobber med og hvilke behov de har. De har laget arena hvor en kan møte innbygger og sette fokus på kompetansen som ligger i regionen, for å ha bedre samarbeid på tvers av kommunene.

Senja næringshage har kunnet bidra med sin kompetanse gjennom prosjektet med støtte og hjelp for etablerere og gründere.

Vi ønsker i den sammenheng å fremheve Tranøy kommune (ca 1500 innbyggere) som legger godt til rette for nye tilflytter og nye landsmenn, kommunen har på mange måter fremstått som et flaggskip gjennom hele prosjektet. De gir folk en rolle, slik at de føler seg velkommen og kan bidra.

Rådmannen er aktiv med å tilrettelegge i kommunen og er alltid et skritt frem på både med tanke på å være et godt medmenneske og i forhold til å legge til rette for boligbygging og integrering.

Samtidig ønsker vi å fremsnakke Berg kommune som med sine 15,5% innvandre av befolkningen jobber veldig godt med integrering av våre nye landsmenn. Berg bibliotek har fått tittelen for årets bibliotek, og hele lokalsamfunnet er engasjert og lærer folk norsk og hvordan det er å bo så langt nord. De organiserer temadager hvor man kan lære ulike sider ved norsk hverdagskultur.

Dyrøy kommune er enestående med tanke på engasjement for utvikling, mobilisering og framsnakking. Lokalsamfunnet i Dyrøy kommune er kreative og integrerende, så her blir man sett. I prosjektperioden har vi jobbet godt i lag med Nordavindshagen og Dyrøyseminaret.

Målselv, Sørreisa og Bardu er flotte forsvarskommuner som er fremtidsorienterte og jobber mye med tilrettelegging for forsvaret og næringslivet.

Lenvik er en utviklingskommune med stort vekst i sjømatnæring. I kommunesentret Finnsnes tilbyr senter for læring og integrering norskkurs, jobb i praksis og mye mer for våres nye landsmenn og tilflyttere.

Med dette arbeidet og mange andre gode prosjekter, er kommunen viden kjent. Kafé Okazo, en praksisbedrift fra Lenvik kommune, tilbyr språkopplæring i praksis gjennom jobb på en kafé i Kunnskapsparken.

Lenvik kommunes ledelse er veldig opptatt av nytenkning og kommunen deltar derfor i regionale og nasjonale pilotprosjekt.

Torsken kommune har på kort tid mottatt mange flyktninger, disse er godt etablert i lokalsamfunnet. Mange ildsjeler bidrar til at disse føler seg velkommen og kan slå rot.

Distriktssenteret var i januar 2016 på besøk for å se på vårt arbeid, de har gitt positive tilbakemeldinger om hvordan vi jobber med tilflyttere. Grunnen til besøket er forskningsrapport fra NIBR (2015, Sysselsetting av innvandrere – regionale muligheter og barrierer for inkludering), hvor det ble peket på det gode arbeidet i regionen. En del tilflyttere med forskjellige bakgrunner ble i den sammenheng intervjuet.

[Web-portal imidttroms.no](http://imidttroms.no)

Vi har opprettet et felles portal for Midt-Troms, en nettside som er knyttet til både bolig, jobb, fritidsaktiviteter og som har viktige linker som hjelper tilflytter som trenger hjelp i en etableringsfase. Nettsiden er koblet mot samtlige kommuner i Midt-Troms, og gjør det mye enklere å bli kjent med regionen.

Norskopplæring

En viktig nøkkel til integrering er språkopplæring. Mange bedrifter ser det som svært viktig at deres ansatte snakker norsk, noe som kan byr på utfordringer i blant.

For tilflyttere med arbeidstillatelse, og behov for norsk språkopplæring er det umulig å kunne delta på opplæring på dagtid. Disse har krav til inntjening for å kunne få bli i Norge, og det er derfor avgjørende for denne gruppen å ha inntekt. Skulle de velge å ta fri fra jobb uten lønn, ville det trolig føre til at de ikke får fornyet arbeidskontrakt, og raskt havne under G1 i lønnskrav, samt heller ikke ha mulighet til å forsørge sin familie. Skal en lykkes med språkopplæring av nevnte gruppe er det derfor avgjørende at en tilbyr slik språkopplæring på kveldstid.

Vi har hatt to prosjekter sammen med Folkehøyskolen, der vi kunne tilby kveldskurs. Disse var veldig ettertraktet. I tillegg har senter for læring og integrering tilbudt et kurs som også var på kveldstid.

Likevel viser det seg at det er vanskelig å gi slike tilbud kontinuerlig i regionen.

På lik linje med språkopplæring, har prosjektet jobbet mye med å få godkjenning av utdanning til tilflyttere og har hatt mange flotte, velutdannede mennesker som ønsket seg arbeid i regionen. Men pga. lang godkjenningstid, har det derfor dratt ut i tid for å disse godkjenningene, noe som har ført til at det har gått alt for lang tid før en har kunnet få jobbe. For flere av disse har dette medført at de ikke har kunne kommet til Norge før disse godkjenningene har vært på plass, og har skapt store utfordringer for en rekke personer.

Kompetansebehov og følgeforskning

Behovet for god kompetanse er stor. Det er viktig å vise allerede ungdommene hvor stort potensiale vi har og hvilke vekstmuligheter som er i regionen. I samarbeid med regionalt ungdomsråd har vi derfor hatt fokus på dette.

Spørreundersøkelser i regionen har opplyst om at ungdommene (elever 9.klasse) trenger mer informasjon om hva konkret er etterspurt med tanke på utdanning, samtidig vises det at cirka 30 % kan tenke seg å komme tilbake etter utdanning og etablere seg i Midt-Troms.

Vi har vært på forskjellige messer og har jobbet med de som er flyttet fra regionen på grunn av utdanning. I lag med ordførere, aktører fra næringslivet og forsvaret har vi synliggjort overfor studentene det store potensiale som finnes i regionen.

Med et attraktivt traineeprogram som er etablert i Utviklingscenteret as på Finnsnes, er det lett og vekke interesse hos de. Sjømatnæring og reiseliv har hatt en kraftig vekst i Midt-Troms og det er mye fokus på dette. Noe som gjør at vi har behov for arbeidskraft med utdanning og kompetanse innenfor disse næringene.

Studiesenteret og folkeuniversitetet, er i stadig utvikling og bidrar i så måte til å utvikle nye studietilbud for realkompetanse og videreutdanning lokalt. Studiesenteret på Finnsnes, tilbyr desentralisert utdanning innenfor sykepleierutdanning som har vært et veldig populært tilbud, spesielt for yngre studenter med familie som ønsker utdanning i regionen de bor i, er dette et flott tilbud. Studiesenteret jobber med sterk fokus på å få mer desentralisert utdanning til Midt-Troms og ønsker å etablere desentralisert lærerutdanning på Finnsnes. Med stor mangel på lærer er dette et tilbud som er sterk ettersøkt fra kommuner i regionen, se vedlegg i rapport.

Midt-Troms i likhet med andre mindre regioner, har et nedadgående antall unge og økende antall eldre mennesker. Forskning viser at det er viktig for de unge å ha gode jobbmuligheter, variert fritidstilbud og samtidig kunne føre en urban livsstil.

Regionen jobber med stort fokus på unge. For eksempel gratis tomt eller stedsuavhengig jobbing via kontorhoteller, studie eller forskning og mye mer.

Fokus på bolig

Midt-Troms har stor fokus på boligbygging, både for leie og eie. I prosjektperioden har det vært gjennomført en boligpolitiskkonferanse med stor suksess. Ut fra evalueringen av dette er vi blitt enig om å gjenta dette på nytt etter utenfor prosjektet i første kvartal 2017.

En lokal entreprenør har i samarbeid med Tranøy kommune har bygd over 40 boliger etter Hamarøymodellen. Både entreprenører og næringsliv i regionen er interessert i flere slike samarbeid.

I Midt-Troms er det få bolig til leie, de få boligene som er til utleie, blir ofte ikke utlyst i avisene. Dette gjør det vanskelig for tilflyttere å etablere seg. Ofte blir de lagt ut på sosiale medier, som gjør det gjør det vanskelig for tilflyttere å finne tak i disse. I dag er tilflytterkontakten i kommunene behjelpelig. Etableringen av nettsiden imidttroms.no har også bidratt til å lettere finne frem i et ellers noe utfordrende boligmarked.

Målsettinger

Prosjektets overordnede mål er:

Gjøre Midt-Troms til en mer attraktiv region for tilflyttere og varig bosetting gjennom å skape bevissthet og gjøre vertskapet mer profesjonelt der aktører som kommuner, næringsliv, statlige etater, enkeltpersoner og lag/foreninger har ulike roller!

Måloppnåelse

I den treårige prosjektperioden har vi jobbet med alle målsettinger og er fornøyd med resultatet.

I prosjektperioden har vi fått tilvekst i Midt Troms gjennom prosjektet fra:

Antall familier eller enslige	Land
8	Litauen
6	Tyskland
3	Norge
3	Nederland
2	Polen

Prosjektet har jobbet med over 200 personer som har meldt interesse for Midt-Troms. Noen er flyttet fra regionen pga. for lite jobb, og noen valgte å flytte tilbake til hjemlandet. Vi er fornøyd med veksten i folketallet, og flere som vi kjenner til i flytte- / etableringsfasen.

På de forskjellige arrangementene i regi av kommunen, lag/foreninger og i samarbeid med prosjektet har vi hatt stor fokus på det å bli sett, ønske velkommen til kommunen og har prøvd å koble folk sammen. Dette har fungert veldig bra og regionen er blitt mye flinkere med godt vertskap.

På nettsiden imidttroms.no har vi arbeidet med å skape en oversikt over det Midt-Troms har å tilby.

I de tilfeller hvor næringslivet har hatt behov for spesiell kompetanse til ulike stillinger har prosjektet jobbet målrettet for å bidra gjennom å legge ut stillinger i det europeiske arbeidsmarkedet. Blant annet har prosjektet arbeidet konkret med følgende: tolk, tilrettelegge for å få på plass nødvendige godkjenninger, formidlet leiligheter og norskkurs samt dokumentbistand.

I tillegg har vi hjulpet den enkelte å etablere seg med familie her i regionen, og har vært en samarbeidspartner mellom familier og skole/barnehage. Det lykkes ikke alltid å få jobb for de medflytterne, norskkunnskapene var ofte et hinder her.

Prosjektorganisering og ressursdisponering

Beskrivelse hvordan prosjektet har vært organisert, samt bruk av ressurser

Prosjekteier: Midt-Troms regionråd med daglig leder Louis S. Edvardsen

Prosjektleder: Katja Strand

Styringsgruppe: Fire ordførere og fire rådmenn fra de åtte kommuner i Midt-Troms.

De første to år av prosjektperioden hadde prosjektet fleksibelt kontor på de åtte kommunehusene, noe som skapet et godt fundament for arbeidet rettet mot de ulike kommunene og aktivitetene i henhold til prosjektplanen. Dette har bidratt til at prosjektet har vært godt kjent, etablert og kunne ha god kontakt med brukerne. Samarbeid og ressursbruk med tilflytterkontakt og andre i kommunen har derfor fungert veldig bra.

Vi jobbet i flere prosjekter sammen med Senja næringshage, for eksempel arbeidslivsdagene, Møt Midt-Troms m.m..

Kostnader og finansiering

Tittel	2014	2015	2016	Budsjett	Regnskap
Innkjøp av tjenester	200.000	150.000	100.000	450.000	459.612,80
Konseptutvikling	100.000	200.000	50.000	350.000	348.400,80
Møter og reiser	80.000	80.000	80.000	240.000	253.912,66
Prosjektled./administrasjon	620.000	620.000	620.000	1.860.000	1.847.182,81
Publisering	100.000	200.000	150.000	450.000	457.060,36
Rapportering og dokm.	100.000	100.000	150.000	350.000	324.238,65
Samlinger og prosess	100.000	100.000	100.000	300.000	305.244,59
Sum			4.000.000		3.995.652,6

Finaseringsplan

Egeninnsats	2014	2015	2016
	424.500	469.275	120.175
Sum			1.013.950,00

KMD: 2.000.000

Troms Fylkeskommune: 1.000.000

Konklusjon

Prosjektet regionalt vertskap i Midt- Troms har vært aktiv i alle de åtte kommuner i Midt-Troms. Det er etablert tilflytterkontakter og dette fungerer bra.

Vi har laget et verktøy for å finne seg bedre til rette i regionen, nettsiden er fortsatt under utvikling og skal etter prosjektslutt drives og utvikles av Midt-Troms regionråd. Kommunene har vært flinke å benytte seg av prosjektet, men det har delvis vært utfordrende for kommunene å kunne frigjøre ressurser utover planlagt egeninnsats.

Prosjektet har klart og skape mer interesse hos folk for å være en god vert i regionen, ta vare på de tilflyttende, bli kjent med de og bruke deres kompetanse, slik de raskere kan integreres.

Det handler om bevisstgjøring i hverdagen, skape verdier med god kompetanse for å beholde og utvikle de bærekraftige lokalsamfunnene vi har i Norge.

Slik får vi stedstilhørighet av å bli sett, hørt, kan bidra og være en del av det stedet vi bor på!

Valg av ord og definisjoner bidrar til å sette mennesker i bås. Når vi sier ord som tilflyttere, innvandrere, flyktninger, nye landsmenn... tenker oss om, er vi alle innbyggere fra et felles lokalsamfunn, en kommune, en region, et fylke eller et land.

Prosjektet har jobbet mye med det, å bli sett og har fått en del tilbakemeldinger fra tilflytter om at det er utfordrende å komme i kontakt med lokalbefolkningen, spesielt for de tilflytterne som ikke har barn eller bor på større plasser i regionen.

Etter norsk lov kreves det at en kan forevise arbeidskontrakt for minst 6 mnd. for å kunne få norsk personnummer.

Flere av tilflytterne er sesongarbeidere innenfor ulike næringer, som for eksempel fiskeribransjen, landbruk og næringsmiddelindustrien, og har på denne måten klart å skaffe seg og sin familie en grei årsinntekt.

Utfordringen med den norske lovgivningen er at det ikke tas høyde for at personer som bor og jobber i Norge sammenhengende over flere år, men som kun jobber som "sesongarbeider" med ulike arbeidsgivere, aldri vil kunne oppnå en arbeidskontrakt ut over 6 mnd., og dermed kvalifiserer til norsk personnummer, som er en forutsetning for kunne ta opp lån og kredittkort.

Gruppen kan derfor ikke etablere seg med egen bolig, kjøpe bil, samt kjøpe en del viktige forsikringer mv. og får dermed ikke tilhørighet, samt at ungene ikke får et fast hjem å forholde seg til.

Dette medfører at enkelte etter noen år velger å flytte ut av regionen.

Takk, for flott samarbeid i 3 år, til Troms fylkeskommune, KMD , distriktssenteret og alle ildsjeler, næringsliv og kommuner i regionen.
Dette er verdifull og viktig arbeid for utvikling og framtid i nord!

Lykke til videre!

Katja Strand
Prosjektleder
Midt-Troms regionråd